

Tarih : 29.12.2023
Sayı : 2023 – 72
Konu : 7491 Sayılı Kanunla Yapılan Vergi Düzenlemeleri Hk.

7491 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

7491 Sayılı Kanun ile diğer düzenlemelerin yanı sıra bazı vergi kanunlarında da önemli değişiklikler yapılmıştır.

Buna göre, vergi kanunlarında yapılan değişiklikler özetle aşağıdaki gibidir:

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlara iştirak eden kurumlara, bazı şartları sağlamaları durumunda iştirak kazancı istisnasının %50 oranında uygulanması düzenlenmektedir.
- Hizmet ihracında elde edilen kazançta uygulanan indirim oranı %80'e çıkarılmaktadır (KVK).
- Aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak gerçekleştirilen ihracat faaliyetlerine kurumlar vergisinin 5 puan indirimli olarak uygulanması öngörülmektedir.
- Banka ve finans kurumlarınca yapılacak enflasyon düzeltmesinin vergi matrahını etkilenmemesi düzenlenmektedir.
- Kur korumalı hesaplara uygulanan kurumlar vergisi istisnası süresi 30/6/2024 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Ar-Ge ve yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için amortisman oran ve sürelerinin mevcut faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınarak hesaplanması uygulamasında süre 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV'nin indiriminde KDV'nin ödenmiş olması şartına KDV Kanununda yer verilmektedir.
- Cumhurbaşkanına iade hakkını kısmen veya tamamen kaldırma veya yeniden koyma ve bu şekilde iade hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirleme yetkisi verilmektedir.
- Sorumlu sıfatıyla verilen KDV beyannamelerinin verilme tarihi vergilendirme dönemini takip eden ayın 21 inci gününe, ödeme tarihi ise 23 üncü gününe çekilmektedir.
- Bazı projeler için uygulanan KDV istisnası süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Ulaştırma ve Alt Yapı Harcamalarına yönelik KDV istisnası süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumuna devir ve teslimi ile bu taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından devir ve tesliminde uygulanan KDV istisnası 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnasının kapsamı genişletilmektedir.
- Yurt dışından elde edilen kar paylarının yarısının gelir vergisinden istisna edilmesi sağlanmaktadır (GVK).
- Götürü gider uygulaması kaldırılmaktadır.
- Hizmet ihracında elde edilen kazançta uygulanan indirim oranı %80'e çıkarılmaktadır (GVK).

- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde uygulanan stopaj oranlarının belirlenmesinde Cumhurbaşkanının yetkisi genişletilmektedir.
- Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde yer alan bazı stopaj oranlarının değiştirilmesine ilişkin yetki düzenlemesi yapılmaktadır.
- Sporcu ücretlerinin vergilendirilmesine ilişkin sabit oran uygulamasının süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlara uygulanan istisna süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.
- Konut kredilerine uygulanan BSMV istisnasına sınırlama getirilmektedir.
- Yurt içinden serbest bölgelere yapılan teslimlerin ihracat istisnası kapsamında olmadığı hususuna ÖTV Kanununda yer verilmektedir.
- Motorlu araç ticareti yapanların kendi aralarında yaptıkları adi sözleşmelere istinaden, ÖTV aranmaksızın işlem tesis edilmesinin önüne geçilmektedir.
- Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazlarından asgari 160 TL vergi alınmasına ilişkin düzenlemenin uygulama süresi 31/12/2033 tarihine uzatılmaktadır.
- Haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenebilmesine imkan sağlanmaktadır.
- Bazı kamu alacaklarının taşınmaz devriyle ödenmesinde süre 31/12/2028 tarihine uzatılmaktadır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde yapılan sorgulamalara katılma payı getirilmektedir.
- Uluslararası ihalelere ilişkin damga vergisi istisnası uygulamasında değişiklik yapılmaktadır.
- Denizcilik sektörüne ilişkin Harçlar Kanununda düzenlemeler yapılmaktadır.
- Gelir İdaresi Başkanlığına beyanname, bildirim veya form verme veya ödeme sürelerinin son gününü kanunî süresinden itibaren 15 günü geçmeyecek şekilde yeniden belirleme yetkisi verilmektedir.
- Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketine kurumlar vergisi muafiyeti getirilmektedir.

A) KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Yabancı Kurumlara İştirak Eden Kurumlara İştirak Kazancı İstisnasının %50 Oranında Uygulanması

Kurumlar Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde aşağıdaki şartları topluca taşıyan iştirak kazançlarının kurumlar vergisinden istisna olacağı hüküm altına alınmıştır:

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin sermayesine iştirak eden kurumların, bu iştiraklerinden elde ettikleri aşağıdaki şartları taşıyan iştirak kazançları;

1) İştirak payını elinde tutan şirketin, yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az % 10'una sahip olması,

2) Kazancın elde edildiği tarih itibarıyla iştirak payının kesintisiz olarak en az bir yıl süreyle elde tutulması (Rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle veya yurt dışı iştirakin iç kaynaklarından yapılan sermaye

artırımları nedeniyle elde edilen iştirak payları için sahip olunan eski iştirak paylarının elde edilme tarihi esas alınır.),

3) Yurt dışı iştirak kazancının kâr payı dağıtımına kaynak olan kazançlar üzerinden ödenen vergiler dahil iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az % 15 oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması; iştirak edilen şirketin esas faaliyet konusunun, finansal kiralama dahil finansman temini veya sigorta hizmetlerinin sunulması ya da menkul kıymet yatırımı olması durumunda, iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması,

4) İştirak kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.

Bu Kanunun 58 inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-b maddesinde yapılan değişiklikle, kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlara iştirak eden kurumlara, yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az % 50'sine sahip olunması ve kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması şartıyla, Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-b maddesinde belirtilen diğer şartlar aranmaksızın iştirak kazancı istisnasının %50 oranında uygulanması düzenlenmiştir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanına, bu maddede yer alan; vergi yüküne ilişkin oranları ayrı ayrı veya birlikte sıfıra kadar indirmeye veya kurumlar vergisi oranına kadar artırmaya, diğer oranları ayrı ayrı veya birlikte sıfıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya ilişkin yetki verilmiştir.

2. Yıllara Sari İnşaat Ve Onarım İşlerinde Uygulanan Stopaj Oranlarının Belirlenmesinde Cumhurbaşkanına Yetki Verilmesi

Kurumlar Vergisi Kanunun "Vergi kesintisi" başlıklı 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden kurumlar vergisi kesintisi yapılmaktadır. Cumhurbaşkanının kesinti oranını sıfıra kadar indirme veya kurumlar vergisi oranına kadar artırma yetkisi bulunmaktadır.

Bu Kanunun 60 inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranının belirlenmesine ilişkin yetki genişletilmektedir. Buna göre, , Cumhurbaşkanına, istihkak bedellerinden, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirleme yetkisi verilmektedir.

Ayrıca yine bu Kanunun 61 inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun "Dar mükellefiyette vergi kesintisi" başlıklı 30 uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, Cumhurbaşkanının yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranının belirlenmesine ilişkin yetkileri dar mükellef kurumlar açısından da genişletilmektedir.

3. Aracılı İhracat Sözleşmesine Dayanarak Gerçekleştirilen İhracat Faaliyetlerine Kurumlar Vergisinin 5 Puan İndirimli Uygulanması

Mevcut düzenlemeye göre %25 olan kurumlar vergisi oranı; ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına %20 olarak uygulanmaktadır.

Bu Kanunun 62 nci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunun "Kurumlar vergisi ve geçici vergi oranı" başlıklı 32 nci maddesinde yapılan değişiklikle, aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak imalatçı veya tedarikçi kurumların dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden

gerçekleştirdikleri ihracat faaliyetlerine ilişkin elde ettikleri kazançlar için de 5 puanlık indirimden faydalanmaları sağlanmıştır.

4. Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketine Kurumlar Vergisi Muafiyeti Tanınması

Bu Kanunun 57 nci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Muafiyetler" başlıklı 4 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, katılım bankalarının ortağı olduğu ve katılım bankacılığı ilke ve esaslarına uygun her türlü finansman için kefalet vermek amacıyla kurulan Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketine de kurumlar vergisi muafiyeti tanınmaktadır.

5. Kur Korumalı Hesaplara Uygulanan Kurumlar Vergisi İstisnası Süresi Uzatımı

Kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarına uygulanan kurumlar vergisi istisnasının süresi 31/12/2023 tarihinde dolmaktaydı.

Bu Kanunun 63 üncü maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarına uygulanan kurumlar vergisi istisnasının süresi 30/6/2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanı, bu maddede belirtilen 30/6/2024 tarihini, bitim tarihinden itibaren her defasında altı ayı geçmeyen süreler halinde üç defa uzatmaya, kazanç istisnasını %0'a kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya, istisna oranını; hesap türü, hesapların vadesi ve hesap açılış tarihine göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkili kılınmıştır.

6. Hizmet İhracında Elde Edilen Kazanca Uygulanan İndirim Oranının %80'e Yükseltilmesi

Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-ğ maddesi uyarınca yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kayıt tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon gibi bazı hizmetler ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık hizmetlerinden elde edilen kazançların %50'si belirli koşullarda mükellefler tarafından beyanname üzerinden indirim konusu yapılabilmektedir.

Bu Kanunun 59 uncu maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun "Diğer İndirimler" başlıklı 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, bu hizmetlerden elde edilen kazançlara indirim uygulanabilmesi için kazancın tamamının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi şartı getirilmiş ve indirim oranı %80'e çıkarılmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanı Türkiye'ye transfer edilecek kazanç tutarını azaltma ve tekrar kanuni seviyesine kadar artırma yetkisi verilmiştir.

B) KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Cumhurbaşkanı İade Hakkına Yönelik Yetkiler Verilmesi

Katma Değer Vergisi Kanununun "Yetki" başlıklı 36 ncı maddesine göre, Cumhurbaşkanı indirim hakkını kısmen veya tamamen kaldırmaya veya yeniden koymaya ve bu şekilde indirim hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirlemeye, süresi içinde iadesi talep edilmeyen ve indirim yoluyla giderilmek üzere sonraki dönemlere devrolunan katma değer vergisinin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak yazılmasına imkân vermeye, iade talebinde bulunulabilecek asgari tutarı belirlemeye yetkilidir.

Bu Kanunun 31 inci maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununun 36 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, iade hakkını kısmen veya tamamen kaldırma veya yeniden koyma ve bu şekilde iade hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirleme konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

2. Sorumlu Sıfatıyla Verilen KDV Beyannamelerinin Verilme Ve Ödeme Zamanlarının Öne Çekilmesi

Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme ve bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri, ilgili vergilendirme dönemini takip eden ayın 28 inci günü sonuna kadardır.

Bu Kanunun 32 nci maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununun "Beyanname verme zamanı" başlıklı 41 inci maddesinde yapılan değişiklikle, vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanların katma değer vergisi beyannamelerini verecekleri tarih öne çekilerek vergilendirme dönemini takip eden ayın 21 inci günü olarak belirlenmektedir.

Bu Kanunun 33 üncü maddesi ile de Katma Değer Vergisi Kanununun "Verginin Ödenmesi" başlıklı 46 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanların beyan ettikleri katma değer vergisi tutarlarını ödeme tarihi öne çekilerek vergilendirme dönemini takip eden ayın 23 üncü günü olarak belirlenmektedir.

3. Sorumlu Sıfatıyla Beyan Edilen KDV'nin İndiriminde KDV'nin Ödenmiş Olması Şartının Getirilmesi

16/2/2021 tarihli R.G'de yayımlanan 35 Seri No.lu KDV Tebliğinin 15 inci maddesi ile tevkifat uygulamasından kaynaklanan iade taleplerinin yerine getirilmesinde, alıcı tarafından 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilen ve tahakkuk ettirilen KDV'nin ödenmiş olması şartı getirilmiştir.

1 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe giren Tebliğ değişikliğinin yürütmesi, Danıştay Dördüncü Dairesinin 1/2/2022 tarih ve Esas No:2021/2647 sayılı Kararı ile durdurulmuş; bu karara karşı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan itiraz ise Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca 23/3/2022 tarih ve İtiraz No: 2022/3 sayılı Karar ile reddedilmiştir.

Bu Karar üzerine, Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan 13.5.2022 tarih ve 63230 sayılı Genel Yazı'da "Danıştay Dördüncü Dairesinin 1/2/2022 tarih ve Esas No:2021/2647 sayılı Kararı ile KDV Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 35 Seri No.lu Tebliğin 15 inci maddesinin yürütmesi durdurulduğundan, tevkifat uygulamasından kaynaklanan iade taleplerinin yerine getirilmesinde, alıcı tarafından 2 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilen ve tahakkuk ettirilen KDV'nin ödenmiş olması şartı mükelleften aranmayacaktır." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu defa, bu Kanunun 30 uncu maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununun "Vergi İndirimi" başlıklı 29 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen bent ile vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Böylelikle iptal edilen hüküm, yasal düzenlemeye bağlanmaktadır.

4. Sosyal İçerik Üreticiliği İle Mobil Cihazlar İçin Uygulama Geliştiriciliğinde Kazanç İstisnasının Kapsamı

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20/B maddesi ile yalnızca internet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içeriklerin paylaşılması suretiyle elde edilen kazançlar için istisna uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, benzer faaliyetler sosyal ağ sağlayıcısı tanımına girmeyen elektronik ortamlar üzerinden de yapılabilmektedir.

Bu Kanunun 7 nci maddesi ile gerçek kişilerin; internet sayfası/ sitelerinde veya herhangi bir dijital platformda metin, görüntü, ses, video gibi içerikleri paylaşması; internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden eğitim, yemek tarifi, ürün tanıtımı gibi videolar paylaşması veya yine bu ortamlar üzerinden veri işleme ve geliştirme gibi içerikler paylaşmak suretiyle kazanç elde edilmesi de istisna kapsamına alınmaktadır.

Böylelikle, gerçek kişilerin, yapılan düzenleme ile internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden elde edebilecekleri kazançlar da mevcut istisna düzenlemesinin içerisine alınarak istisnanın kapsamı genişletilmektedir.

5. Bazı Projeler İçin Uygulanan KDV İstisnası Süresi Uzatılması

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 7 nci maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen sağlık tesislerine ilişkin projeler ve 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesine göre Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen eğitim öğretim tesislerine ilişkin projelerden 31/12/2023 tarihine kadar ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanacak olanların; ihale edilmesi ile görevlendirilen veya projeyi üstlenenlere yatırım döneminde proje kapsamında yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2023 tarihine kadar KDV'den istisna edilmiştir.

Bu Kanun 34 üncü maddesi ile KDV Kanununun geçici 29 uncu maddesinde yapılan değişiklikle söz konusu istisnanın uygulama süresi "31/12/2028" tarihine kadar uzatılmaktadır.

6. Ulaştırma Ve Alt Yapı Harcamalarına Yönelik KDV İstisnasının Süresinin Uzatılması

KDV Kanununun geçici 32 nci maddesi uyarınca, şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyej ve funiküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığı, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 tarihine kadar KDV'den istisnadır.

Bu Kanunun 35 inci maddesi ile KDV Kanunun geçici 32 nci maddesinde yapılan değişiklikle, bu istisnanın uygulama süresi "31/12/2028" tarihine kadar uzatılmaktadır.

7. Taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumuna Devir Ve Teslimi İle Bu Taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Devir Ve Tesliminde Uygulanan KDV İstisnasının Süresinin Uzatılması

KDV Kanununun geçici 33 üncü maddesi uyarınca, 5510 sayılı Kanunun geçici 41 inci maddesi kapsamında taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumuna devir ve teslimi ile bu taşınmazların Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından devir ve teslimi 31/12/2023 tarihine kadar KDV'den istisnadır.

Bu Kanunun 36 ncı maddesi ile KDV Kanunun geçici 33 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, söz konusu istisnanın uygulama süresi "31/12/2028" tarihine kadar uzatılmaktadır.

C) GELİR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Yurt Dışından Elde Edilen Kar Paylarının Yarısının Gelir Vergisinden İstisnası

GVK'nın 22'nci maddesi menkul sermaye iratlarında istisnayı düzenlemektedir.

Bu Kanunun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun "Menkul sermaye iratlarında" başlıklı 22 nci maddesinde yapılan düzenleme ile gerçek kişilerce, kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki kuramların ödenmiş sermayesinin en az %50'sine sahip olunması ve elde edilen kar payının elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye getirilmesi şartıyla, elde edilen kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisna edilmektedir.

Ayrıca, elde edilen kar payları gelirlerinin yarısı olarak uygulanan istisnaların azaltılması veya artırılmasına ve yabancı kuramların ödenmiş sermayesinin en az %50'sine sahip olunması şartına ilişkin olarak da bu oranın azaltılması veya artırılmasına yönelik Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

2. Götürü Gider Uygulamasının Kaldırılması

Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan birinci parantez içi hüküm uyarınca mükellefler, ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık işleri ile ilgili olarak yapmış oldukları ve belgesini temin edemedikleri giderlerine karşılık olmak üzere, anılan faaliyetlerden sağlanan hasılatın binde beşini aşmamak şartıyla hesaplanan bu giderlerini ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapabilmektedir.

Bu Kanunun 9 uncu maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun "İndirilecek Giderler" başlıklı 40 inci maddesinde öngörülen düzenlemeyle götürü gider uygulaması yürürlükten kaldırılmıştır.

3. Hizmet İhracında Elde Edilen Kazanca Uygulanan İndirim Oranının %80'e Artırılması

Gelir Vergisi Kanununun 89/1-13 maddesi uyarınca yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kayıt tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon gibi bazı hizmetler ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık hizmetlerinden elde edilen kazançların %50'si belirli koşullarda mükellefler tarafından beyanname üzerinden indirim konusu yapılabilmektedir.

Bu Kanunun 10 uncu maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun "Diğer İndirimler" başlıklı 89 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, bu hizmetlerden elde edilen kazançlara indirim uygulanabilmesi için, kazancın tamamının, elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi şartı getirilmekte ve indirim oranı %80'e çıkarılmaktadır.

4. Yıllara Sari İnşaat Ve Onarım İşlerinde Uygulanan Stopaj Oranlarının Belirlenmesinde Cumhurbaşkanına Yetkisinin Artırılması

Gelir Vergisi Kanununun 94/1-3 numaralı bendi kapsamında, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır. Cumhurbaşkanının tevkifat oranını sifıra kadar indirme veya bir katma kadar artırma yetkisi bulunmaktadır.

Bu Kanunun 11 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak tevkifat oranının belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanına yetkisi genişletilmektedir.

Buna göre, Cumhurbaşkanına, istihkak bedellerinden, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kuramlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirleme yetkisi verilmektedir.

5. Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesinde Yer Alan Bazı Stopaj Oranlarının Değiştirilmesine İlişkin Yetki Düzenlemesi

Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde, çeşitli finansal araçlardan elde edilen kazanç ve iratların vergilendirilmesine ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Bu Kanunun 12 nci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanının;

- Yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan gelirler ve döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri ve kar payları üzerinden Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında yapılacak vergi tevkifatına ilişkin oranı ayrı ayrı veya birlikte bir katına kadar artırma yetkisi, %40'a kadar artırma olarak,

- Geçici 67 nci maddede yer alan oranları her bir sermaye piyasası aracı, ihraç edenler, ihraç veya iktisap tarihi, hesap türü, hesap açılış tarihi, kazanç ve irat türü ile bunların vadesi, elde tutulma süresi ve bunları elde edenler itibarıyla, yatırım fonlarının katılma belgelerinin fona iade edilmesinden veya diğer şekillerde elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar için fonun portföy yapısına göre, ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye veya %15'e kadar artırmaya yetkisi, ayrı ayrı %40'a kadar artırma olarak düzenlenmiştir.

6. Sporcu Ücretlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Sabit Oran Uygulamasının Süre Uzatımı

Gelir Vergisi Kanununun geçici 72 nci maddesinde, sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılacak gelir vergisi stopajlarına yer verilmektedir.

Bu Kanunun 13 üncü maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun geçici 72 nci maddesinde yapılan değişiklikle, sporcu ücretlerinin sabit oranlarda tevkif suretiyle vergilendirilmesi ve elde edilen ücret gelirlerinin gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşması halinde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesine ilişkin uygulamanın süresi 31/12/2023 tarihinden, 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.

7. Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Kapsamında Düzenlenen Ürün Senetlerinin Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlara Uygulanan İstisna Süresinin Uzatımı

Bu Kanunun 14 üncü maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun geçici 76 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar için gelir ve kurumlar vergisi açısından var olan ve 31/12/2023 tarihi itibarıyla sona erecek olan istisnanın uygulama süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ç) VERGİ USUL KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Ar-Ge Ve Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında İktisap Edilen Yeni Makina Ve Teçhizat İçin Amortisman Oran Ve Sürelerine İlişkin Süre Uzatımı

Vergi Usul Kanununun geçici 30 uncu maddesi uyarınca, sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunan mükelleflerce bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere ya da yatırım teşvik belgesi bulunan mükelleflerce bu belge kapsamında 31/12/2023 tarihine kadar iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, mevcut faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Bu Kanunun 16 ncı maddesi ile Vergi Usul Kanununun geçici 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, 31/12/2023 tarihinde sona eren bu uygulamanın süresi 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

2. Banka Ve Finans Kurumlarınca Yapılacak Enflasyon Düzeltmesinin Vergi Matrahını Etkilenmemesi

Bu Kanunun 17 nci maddesi ile Vergi Usul Kanununun geçici 33 üncü maddesine eklenen fıkrayla, bankalar, 6361 sayılı Kanun kapsamındaki şirketler, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketlerinin geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapacakları enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kar veya zararların kazancın tespitinde dikkate alınmaması düzenlenmiştir.

Ayrıca Cumhurbaşkanına, anılan kurumlarca geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2026 hesap döneminde enflasyon düzeltmesi yapılması durumunda, enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kar veya zararların kazancın tespitinde dikkate alınmaması yönünde düzenleme yapma yetkisi verilmektedir.

3. Gelir İdaresi Başkanlığı Sisteminde Yapılan Sorgulamalardan Katılma Payı Alınması

Bu Kanunun 15 inci maddesi ile Vergi Usul Kanununa eklenen "Katılma payı" başlıklı Mükerrer 413 üncü maddeyle, Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan ve kanun kapsamında üçüncü kişilerle paylaşılacak bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıtlar karşılığında katılma payı alınması amaçlanmaktadır.

Sorgu veya dönen kayıt başına 25 kuruştan az olmamak üzere alınabilecek katılma payının tutarı, sorgulanan veya dönen verinin sayısı, boyutu ve kapsamı, verinin sorgulama dışında toplu olarak paylaşılması durumunda paylaşılan verinin sayısı, boyutu, kapsamı ve mükellef sayısı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenebilecektir.

D) ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Motorlu Araç Ticareti Yapanların Kendi Aralarında Yaptıkları Adi Sözleşmelere İstinaden, ÖTV Aranmaksızın İşlem Tesis Edilmesinin Önüne Geçilmesi

Bu Kanunun 43 üncü maddesi ile Özel Tüketim Vergisi Kanununun "Tanımlar, teslim ve teslim sayılan haller" başlıklı 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle, motorlu araç ticareti yapanların kendi aralarında yaptıkları adi sözleşmelere istinaden, ÖTV aranmaksızın işlem tesis edilmesinin önüne geçilmesini sağlamak üzere, söz konusu sözleşmelerin noterde düzenlenmesi gerektiği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

2. Yurt İçinden Serbest Bölgelere Yapılan Teslimlerin İhracat İstisnası Kapsamında Olmadığı Hususuna ÖTV Kanununda Yer Verilmesi

ÖTV Kanununun "İhracat istisnası" başlıklı 5 inci maddesinde ihracat istisnası düzenlenmekte olup, Kanunda serbest bölgelere yapılacak teslimlerin istisna kapsamında olduğu yönünde bir ifade bulunmamasına rağmen, yargıya intikal eden bazı olaylarda Türkiye Gümrük bölgesi dışında olduğu kabul edilen serbest bölgelere yapılan teslimlerin ihracat istisnası hükümleri çerçevesinde işlem görmesi gerektiği yönünde ihtilaflar ortaya çıkmaktadır.

Bu Kanunun 44 üncü maddesi ile ÖTV Kanununun 5 inci maddesinde yapılan değişiklikle, serbest bölgeye yapılan teslimlerin ihracat istisnası kapsamında olmadığı hususu, Kanuna açıkça yazılarak oluşacak ihtilafların önüne geçilmesi sağlanmaktadır.

3. Alıcısı Bulunan Verici Portatif (Cellular) Telsiz Telefon Cihazlarından Asgari 160 TL Vergi Alınmasına İlişkin Düzenlemenin Uygulama Süresinin Uzatılması

ÖTV Kanununun geçici 6 ncı maddesinde, 31/12/2023 tarihine kadar, bu Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı "Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon" cihazları için karşısında gösterilen orana göre hesaplanan verginin, bu malların her bir adedi için 160 Türk Lirasından az olması halinde, orana göre hesaplanan vergi yerine her bir adet için 160 Türk Lirası vergi alınacağı düzenlemiştir.

Bu Kanunun 45 inci maddesi ile ÖTV Kanununun geçici 6 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, söz konusu uygulamanın süresi 31/12/2033 tarihine uzatılmış, ayrıca belirtilen vergi tutarının her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması düzenlenmiştir.

E) GİDER VERGİLERİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Konut Kredilerine Uygulanan BSMV İstisnasına Sınırlandırılma Getirilmesi

Bilindiği üzere, kooperatifler aracılığıyla TOKİ ve bankalar tarafından açılan konut kredileri ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 57 nci maddesinde tanımlanan konut finansmanı kapsamında kullanılan krediler ve yapılan sigorta işlemleri dolayısıyla lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisna tutulmuştur.

Bu Kanunun 6 ncı maddesi ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun "İstisnalar" başlıklı 29 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, barınma ihtiyacının karşılanması amacını aşan konut edinimlerine ilişkin krediler ile bu kredilere ilişkin yapılan sigortalar dolayısıyla lehe alınan paraların söz konusu istisna düzenlemeleri dışında tutulması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, madde ile istisna uygulamasına sınırlama getirilmekte olup, kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla üzerine kayıtlı konuta sahip olanların doğrudan veya kooperatifler aracılığıyla kullandıkları konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar istisna kapsamı dışına çıkarılmaktadır. Bunun yanı sıra, söz konusu kredi işlemlerine ilişkin yapılan sigortalar dolayısıyla lehe alınan paralar da istisna kapsamı dışına çıkarılmaktadır.

F) AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Haciz Zaptının Elektronik Ortamda Düzenlenebilmesine İmkan Sağlanması

Bu Kanunun 4 üncü maddesi ile 6183 Sayılı Kanun (AATUHK)'un "Haciz sırasında bulunacaklar ve haciz zaptı" başlıklı 78 inci maddesine eklenen cümle ile haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenmesine imkân sağlanmaktadır.

2. Bazı Kamu Alacaklarının Taşınmaz Devriyle Ödenmesinde Sürenin Uzatılması

6183 sayılı Kanun'un Geçici 8 inci maddesi uyarınca, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar, iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ve belediyeler dahil bu maddede sayılan kamu idarelerinin taşınmazları, bu kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilmektedir.

Bu Kanunun 5 inci maddesi ile 6183 Sayılı Kanun (AATUHK)'un geçici 8 inci maddesinde yapılan değişiklikle, söz konusu düzenlemenin uygulama süresi 31/12/2023 tarihinden 31/12/2028 tarihine uzatılmıştır.

G) DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Uluslararası İhalelere İlişkin Damga Vergisi İstisnası Uygulamasında Değişiklik

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun ek 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca, Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların faaliyetlerine Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesine bağlı olarak damga vergisi istisnası uygulanmak suretiyle ülkeye döviz girişinin sağlanması ve ülkeden döviz çıkışının engellenmesi amaçlanmakta iken, ek 2 nci maddede yer alan "Uluslararası ihale: Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olarak çıkılan ve yabancı firmalarca da teklif verilen ihale" şeklindeki tanımda bulunan "ve yabancı firmalarca da teklif verilen" ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 24/12/2020 tarihli ve E:2020/15; K:2020/78 sayılı Kararı ile hukuki öngörülebilirlik ve belirlilik ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmiş olup, söz konusu Karar 28/4/2021 tarihli ve 31468 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında, yabancı firmalarca teklif verilmese dahi, Kanunun ek 2 nci maddesinin 2/a fıkrasında belirtilen yatırımlara ilişkin olarak ihale makamlarınca, yerli ve yabancı isteklilere açık olarak çıkılan tüm ihalelerde düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası uygulanması söz konusu olmaktadır. Bu durum, tam mükellef firmalar tarafından üstlenilen söz konusu ihalelerde, yerli ve yabancı firmalar arasında rekabet oluşturmak suretiyle hem kamunun yatırım maliyetinin düşürülmesi hem de ülkeden döviz çıkışının engellenmesi amacının dışına çıkılmasına ve vergi kaybına neden olmaya başlamıştır.

Bu Kanunun 20 nci maddesi ile Damga Vergisi Kanununun ek 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklikle, halihazırda cari yıl yatırım programları Cumhurbaşkanlığı Kararları ile yürürlüğe konulduğundan, 488 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde (mülga) Kalkınma Bakanlığına yapılan atıfta değişiklik yapılmakta, ayrıca anılan bentte sayılan yatırımlara yönelik istisna uygulamasının genel amacına hizmet etmeyen uluslararası ihaleye çıkarılanlar ile uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenler yönüyle kaldırılması yönünde düzenleme yapılmıştır.

Benzer şekilde yine bu Kanunun 25 inci maddesi ile Harçlar Kanununun ek 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde değişiklik yapılmıştır.

H) HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. Denizcilik Sektörüne İlişkin Harçlar Kanununda Yapılması Öngörülen Bazı Değişiklikler

Bu Kanunun 24 üncü maddesi ile Harçlar Kanununun 98 inci, 102 nci ve 107 nci maddelerinde yapılması öngörülen değişiklikle, bu maddelerde yer alan yola elverişlilik belgesinin adı "liman çıkış belgesi" olarak değiştirilmektedir.

Bu Kanunun 26 ncı maddesi ile Harçlar Kanununa bağlı (7) sayılı tarifede yapılması öngörülen değişiklikle, (7) sayılı tarifenin;

- II/3 fıkrası değiştirilmekte, liman çıkış belgelerinden alınacak harçlara ilişkin tarife oluşturulmakta,
- II/8-a bendi değiştirilerek, mevcut uygulamada ismi değiştirilen belgelerin yeni isimlerine yer verilmekte, Harçlar Kanunu kapsamında bulunmayıp denizcilik mevzuatında yer alan diğer sövvey belgeleri harç kapsamına alınmakta, ayrıca (a) ve (b) bentlerindeki harç tutarları yeniden belirlenmekte,
- 11/10 fıkrası değiştirilmekte, seyir izin belgelerinden alınacak harçlara ilişkin tarife oluşturulmaktadır.

Bu Kanunun 27 nci maddesi ile Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin "XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar:" başlıklı bölümünde yapılan değişiklikle, bağlama kütüğüne kayıtlı gemi, deniz ve iç su araçlarının bağlama kütüğü ruhsatnameleri yıllık harca tabi tutulmakta, tarife değiştirilerek bağlama kütüğüne kaydedilen söz konusu araçlara verilecek ruhsatnamelerden alınacak harçlar yeniden belirlenmektedir. Ayrıca birden fazla yıl için düzenlenen ruhsatnamelerde harcın, düzenlemenin/yenilenmenin yapıldığı tarihte geçerli harç tutarı ile ruhsatnamenin geçerlik süresinin çarpımı suretiyle hesaplanacağı hususu açıkça düzenlenmektedir.

Ayrıca, Meclis görüşmelerinde verilen önerge ile 5 metre ile 12 metre arasındaki teknelerin genellikle amatör denizcilik ve amatör balıkçılık amaçlı kullanılan düşük fiyatlı tekneler olduğu dikkate alınarak denizciliğin sevdirilmesi, amatör denizcilik faaliyetlerinin artırılması amacıyla 5-7 metre, 7-9 metre ve 9-12 metre arası teknelerin yıllık harç miktarlarının düşürülmesi yönünde değişiklik yapılmıştır.

7491 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Saygılarımızla...

Not: Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.